

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА X • БРОЈ 195. • 25. ЈУЛИ 1981.

ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН

НИЈЕСУ ИСКОРИШЋЕНЕ СВЕ МОГУЋНОСТИ ДА СЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ САВЕЗ АФИРМИШЕ КАО ПОКРЕТАЧ И РЕАЛИЗATOR МНОГОБРОЈНИХ ЗАДАКА

Општинска конференција Социјалистичког савеза радног народа разматраше програм рада у изборима за органе и тијела ССРН, роковник изборних активности у мјесним организацијама и програм Секције за организационо-политичку изградњу и развој у области масовног идејно-васпитног и друштвено-политичког рада. Такође треба да буде усвојена информација о акцији „Јединствени у одбрани и заштити — 81“. Напомињемо да је сједница два пута одлагана због недостатка кворума.

СВЕЧАНОСТИ ПОВОДОМ ДАНА УСТАНКА

Радни људи и грађани наше општине свечано су прославили јубиларну четрдесетогодишњицу устанка нарада Црне Горе. Свећаност је најављена уочи празника, када су запале не ватре на околним брдима, а у устаничком Челобрду одржано традиције највиши партизански вече, коме је присуствовао велики број грађана и гостију. О тринаестојулском устанку нарада овог краја и вишевјековном отпору и борби против разноразних завојевача, говорио је Никола Јовановић, предсједник Општинског одбора СУБНОР-а, након чега је изведен пригодан културно-забавни програм.

На Дан устанка у партизанском селу Куљачама организован је сусрет бивших бораца и омладине, где су освјежене успомене из дана устанка и револуције.

Јулске свећаности су настављене и великим народним збором у Брајићима, мјесту где се 18. јула 1941. године одиграла позната битка у којој су устаници из Брајића и околних мјеста до ногу потукли комплетан батаљон италијанских црнокошуља.

В. С.

АКТИВИРАТИ СВЕ ОБЛИКЕ ДЈЕЛОВАЊА

Констатовано је да у претходном двогодишњем периоду нису искоришћене све могућности да се организација Социјалистичког савеза афирмише као покретач, организатор и реализатор акција у решавању многобројних задатака на мјесном подручју. Зато је неопходно активиравати све облике дјеловања које пружа ова масовна друштвена организација као широки фронт организованих социјалистичких снага, политичка основа делегатског система и најшири облик дјеловања, до говарања и утицаја радних људи и грађана.

Општинска конференција и мјесне конференције Социјалистичког савеза морају се у предизборној и изборној активности максимално ангажовати на спровођењу економске стабилизације: штедње, праћења свих облика и видова потрошње, снабдјевености тржишта, кретања цijена, рада Савјета потрошача и кућних савјета. Треба остварити тијесну сарадњу с организацијама удруженог рада и осталим самоуправним структурама на подручју мјесних јединица, а у свим мјесним конференцијама сагле дати и оцијенити колико је организација Социјалистичког савеза омогућила масовно учешће радних људи и грађана у процесу делегатског договора и одлучивања у Општинској скупштини и скupштинама самоуправних интересних и мјесних јединица. Нарочито је потребно скренути пажњу на реализацију делегат — делегатска база: каква је ин формисаност базе о раду делегата и делегација о одлука које се доносе на скupштинама самоуправних интересних јединица и скupшти ни друштвено-политичке јединице. О свим овим и другим питањима треба да се чује мишљење радних људи и грађана, како би се на основу искустава извели заједници и отклонили досадашњи пропусти.

АНАЛИЗИРАТИ РЕЗУЛТАТЕ, ТЕШКОЋЕ И СЛАБОСТИ

На Општинској и мјесним конференцијама треба анализирати досадашњи рад Социјалистичког савеза на даљем подрштављавању послова општенародне одбране и друштвене самозаштите, преиспитати степен оспособљености организација и тијела ССРН за дјеловање у посебним условима, што ће се постићи кроз акцију „Јединствени у одбрани и заштити“.

Организационо и акционо оспособљавање Социјалистичког савеза предуслов је остваривања његове друштвене функције. Зато се као задатак намеће да се приликом изrade изјештаја о двогодишњем раду мјесних организација, њихових органа и облика дјеловања поклони посебна пажња критичком и сасвим конкретном указивању на резултате, тешкоће и слабости које су пратиле рад Социјалистичког савеза у мјесној заједници. На основу таквих анализа треба да се утврде правци друштвено-политичке активности у оспособљавању организација ССРН. У циљу реализације овог захтјева потребно је усмјерити активност у првом реду на даље усавршавање метода и обогаћивање садржаја рада мјесних организација, на стварање услова да се организације ССРН што више окрену свакодневним питањима из живота и рада подручја на коме дјелују. Грађанима треба омогућити њихов пуни утицај на припремању разних одлука у Скупштини.

(Наставак на 2. страни)

БОГДАН ВУЈОШЕВИЋ

Из проријеђеног строја славом овјенчане Прве пролетерске бригаде отишао је један борац. Скрхан тешким животом у младости, ранама у рату и дугогодишњом болешћу, напустио га је 10. јула у шездесетдеветој години живота наш суграђанин, генералпотпуковник у пензији, народни херој Богдан Вујошевић.

Рођен је 26. јануара 1912. године у Дољанима код Титограда. Оца није ни запамтио — умро је те исте године. Заједно са још троје дјеце подизала га је мајка „на преслици и десници руци“. Тако се у најранијем дјетињству суочио са сиромаштвом и свакојаким лишавањима, школујући се под веома тешким условима. Већ од четвртог разреда гимназије, од своје четрнаесте године, па до завршетка студија, давао је часове имунијним ћацима и од тога се издржавао.

Када се 1931. године уписао на математичку групу Филозофског факултета у универзитету у Београду, активно се укључује у напредни студентски покрет, учествује у штрајковима и демонстрацијама, бива хапшен и прогађан. Као један од истакнутијих напредних студената био је предсједник Удружења студената математике, члан Акционог одбора студената Београдског универзитета и од јуна 1936. године члан авангарде ратничке класе — Комунистичке партије Југославије.

Непосредно послије ка питулатије бивше југословенске војске, у мају 1941. године, у Богдановој кући смјештена је штампарница Покрајинског комитета КПЈ за Црну Гору, Боку и Санџак, и он је до 13. јула радио у њој. Као је

дан од организатора устанка у ондашњем подгоричком срезу истакао се у борбама које су водили партизански батаљони „Осамнаести октобар“ и Зетски партизански одред.

Приликом формирања Прве пролетерске бригаде, у Рудом се нашао у строју њеног Другог батаљона и као борац и руководилац учествовао у много биткама које је ова прослављена јединица водила до краја 1942. године, када је тешко рањен. На штакама је прешао Сутјеску.

У току рата — у Првој пролетерској бригади и од 1. јула 1943. у Шеснаестој војвођанској дивизији — Богдан је био водник, ко мандир чете, помоћник по литичком комесару батаљона и бригаде, комесар бригаде и дивизије, а послије ослобођења политички комесар дивизије, коме сар Команде тенковских јединица, начелник Политичког одјељења јединице армије, управник Главне политичке управе Југословенске народне армије и политички комесар Више војне академије ЈНА. Увијек је био један од најактивнијих чланова партије, ако неко је био један од најактивнијих чланова партије, то је био Богдан Вујошевић.

Половином јула: „Гужка“ пред будванским семафором

Четрдесетогодишњица устанка и револуције, борба за превазилажење тешкоћа у реализацији задатака и мјера економске стабилизације, заједници који произишу из заједнице Трећег конгреса са моуправљача Југославије и припреме за одржавање партизанских конгреса и избора у друштвено-политичким и са моуправним интересним заједницама захтијевају од организација социјалистичких снага појачан, конкретан и систематски рад. Избори у мјесним организацијама ССРН

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН

Правилно и правовремено информисати радне људе

(Наставак са 1. стране)

општине и другим самоуправним органима и тијелима. Треба се заложити да се у наредном периоду обезбиједи много већи степен јединства утицаја свих друштвено-политичких организација, да се онемогући дуплирање послова, расписање снага и времена. То захтијева бољу сарадњу по питању образовања, здравства, запошљавања, изградње објеката друштвеног стандарда и развоја физичке културе.

О РАДУ СЕКЦИЈА И ПОДРУЖНИЦА

Секцијски начин рада треба и даље његовати, иако он досад није код нас дао жељене резултате, што није посљедица његове неефикасности, већ, више, неадекватне организационе постављености. Секције треба конституисати тако како би најбоље одговарале интересима средине у којој дјелују. О по дружницима, које треба као посебне организационе облике формирати на подручју мјесних заједница, биће ријечи у току изборне активности. Досадашњи начин њиховог организовања, нарочито у Мјесној заједници Будва I, где на 3700 становника није било ни једне подружнице, морао је негативно утицати на активност организације социјалистичког савеза.

Зато је један од најважнијих предстојећих задатака реално сагледавање потреба у мјесној конференцији ССРН у погледу формирања по дружници. Масовни друштве но-политички и васпитни рад мора убудуће бити програмиран и широко постављен у подружницима и мјесним ко нференцијама. У остварењу тог програма користиће се по мој активна предавача при Центру за марксистичко образовање Општинске конференције СК. Преко подружница треба обезбиједити пра вовремену, праву и потпуну информацију радним људима и грађанима о свим унутрашњим друштвено-економским питањима, као и о стању на плану међународних односа у свијету.

ЗНАЧАЈНА УЛОГА СРЕДСТАВА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

У изборној активности треба сагледати и двогодишња искуства у реализацији иницијативе друга Тита о ко лективном раду, одлучивању и одговорности у органима и тијелима мјесних организација Социјалистичког савеза: оцијенити у којој мјери је заживио колективни рад у предсједништвима мјесних

конференција, колико је то допринијело даљој демократизацији односа, јачању одговорности за послове, задатке и обавезе и у којој мјери је колективност у раду до пријеела разбијању појава лидерства и одлучивања мимо постигнутих договора.

Пошто се готово истовремено одвија изборна активност у организацијама ССРН и за делегатске скupштине друштвено-политичких и самоуправних интересних заједница, потребно је повести широку расправу о остваривању и даљој демократизацији кадровске политике, по лазићи од усвојених друштвених договора и самоуправних споразума у овој области. При утврђивању кадровских рјешења за органе ССРН неопходно је обезбиједити сарадњу с другим друштвено-политичким организацијама, како би се обезбиједила равномјерна кадровска попуна, избегла акумулација функција и кадровско осниромашење неких органа и структура. Искуства нам говоре и да се у прошлим изборима није у свакој средини успио обезбиједити прикладан састав предсједништава мјесних конференција, што се негативно одразило на укупан рад тих организација.

Пратећи како се изборна активност одвија и указујући на постигнуте резултате и испољене слабости представајавног информисања доста ће помоћи успешном обављању овог послана. Посебно улогу у том погледу имају „Приморске новине“ и „Побједа“, па је потребно остварити путу сарадњу с њиховим редакцијама и дописништвом. Такође треба рачунати и на по мах РТВ Титоград и листа „Монтенегротурист“.

НАШЕ НАРАВИ

Јавности је средином овога мјесеца саопштено да се заказана сједница Скупштине општине у два наврата није могла одржати због недовољног броја присутних делегата па је трећи пут зака занана. Позиву за сједницу нису се били одазвали делегати вијећа мјесних заједница и удруженог рада, мада су на дневном реду била важна питања за која је требало дати „зелено свјетло“. Многа од њих нису тријела одлагања. Иако је сједница најзад одржана сматрамо за потребно да се осврнемо на ову појаву, која није усамљена — због недостатка кворума одложена је и сједница општинске

УЗ 40-ГОДИШЊИЦУ
НАШЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

ОД БРАЈИЋА ДО ЦРКВИНА

Рођен је 1920. године у Куљачама, у сиромашној сељачкој породици. За вршио је четири разреда основне школе. Земљорадник.

Растао је и развијао се као најмлађе дијете у породици, окружен бригом и љубављу мајке, сестре и браће. Очеву бригу и љубав није ви осјетио, јер је имао са мес три године када му је отац умро од рударске болести задобијене у САД и од посљедица првог светског рата у коме се као добровољац борио против Централних сила. Послије завршене основне школе Станко је по магао у раду на имању, чувао стоку и радио друге сеоске послове. Наочит, здрав и снажан младић, интелигентан и отресит, отворен, предузимљив и одлучан, друштвени и способан да с људима успостави и одржава близине и сарадничке односе, био је омиљен међу омладином, а од старијих уважаван. Права сазнава о радничком покрету, социјализму и Партији добио је веома млад — од стрица, човјека напредних схватања, који је из Америке водио бригу о братовљенству породици и два пута прије рата долазио у посјету. Лично интересовање и утицај комуниста коначно су га политички определили за револуционарни раднички покрет.

Са 17 година добровољно је отишао на одслужење војног рока у бившој југословенској војсци и добио чин резервног поднаредника. Пото

ЛИКОВИ ПАЛИХ БОРАЦА

Станко Николин Куљача

ложен, одлучан и храбар, за добио је љубав и поштовање бораца и старјениша.

Посљедњи подвиг изузетно храброг бораца, способног старјенише и дивног комунисте Станка Николина Куљаче био је на Црквина код Колашине. У пробоју из четнишког обруча био је тешко рањен, али је наставио да пуца и убија острвљене зликовце до посљедњег метка. Када му је нестало мундије, активирао је ручну бомбу и погинуо херојском смрћу. Било је то 20. марта 1942. године.

О тој смрти је борац Четврте црногорске пролетерске бригаде Јубо Анђелић у својој књизи „Црвени газови“, између остала, написао: „Наши смо се код букве испод које је у смирај дана пао један борац Ловћенске чете. У прошлјој години о томе смо много причало. Колашински и морачки партизани нијесу му знали име. Говорило се да је то био неки Куљача из Паштровића.

Мало је подвига у рату који би се могли упоредити с јунаштвом које је тог дана показао безимени Ловћенац. Смртно рањен, склонио се под жиле букве и одатле је неколико сати пружао јуначки отпор. Тако када је пети четник пао, хватајући се, с посљедњим остатком живота који се гасио, за цијев од пушке замукао је и његов глас.

На буковој кори и данас се види стотинак рача уцртаних пушчаних месима и рафалима аутомата. Остало је и нешто друго што се ријетко и види и чује. Међу петорицом четника, који су тога дана пали од пушке Ловћенаца, био је и судски приправник из Колашине Драгутин Меденица, једина мушка глава у кући. Касније је, када се борба стишала, стигла је на разбојиште и Драгутинова мајка с рођацима. Када је ступила на мјесто синовљеве погибије и у гледала сву ту кrvavu слику, нашла је у срцу разумијевања и за окрвављено тијело човјека с друге стране бари каде, за онога који јој је дом угасио.

Мајка је замолила рођаке да сахране и човјека који јој је убио сина, а касније је свакоме причала како јој је у великој несрети једини у тјеха и понос што јој је син, када му је већ било суђено да гине, пао од руке правога јунака, а не неке кукавице.“

Делегати или туристи?

конференције Социјалистичког савеза.

Боље упућени такво популарне делегате коментарисали су њиховом наклоношћу (част изузевцима) према мору, плажи — и туристима. Но, писује другови делегати у то vrijeme расхлађивали у плавијачкој прозирној води мора. Бригу су, наиме, о томе како да боље попуне своје собе, да снабдију своје пансионе и ресторане пијем и напарицијама: све из бојазни да овог љета не остану „кратких рукава“.

Воде они, значи, своју политику, мада се јавно и гласно изјашњавају за ону опшterпrihvaћenу. Гласни су, итекако, када се усвајају одлуке о томе колико од љетње зараде треба заједницама да дају. Тада их не интересује износи умножени путеве, уређене плаже, унаређење трговине туристичким пропланцима. Имају они свој план о томе колико треба да зараде и мало их друго шта интересује. Имунитет делегата ипак, чувају љубоморно, јер требаће им да коју ријеч у зимским мјесецима кажу у своју корист.

Многи од њих су радници у удруженом раду. Нијајмање им не смета да током цијelog лета, и то свакодневно, у току радног времена обављају своје приватне послове. На „часак“ скокну да покупују све што им за

тада треба, да туристе боље угосте, да им новчаник постане дебљи. Све то сматрају нормалним и хвале се како су у потпуности овладали вјештином туристичког привређивања. Очекују, чак, друштвена признања и уврјеђени су што им се не додјељују.

Тешко је таква и слична понашања појединца објаснити и схватити. Коријени су, како изгледа, свему томе дубљи. Најјероватније би их што прије требало „ишчу пати“, и тако их грађанима и радним људима објаснити, а поједине „душебрижнике“ разгледати. Тада би се, вјерујемо, добили одговори на многа питања која прате оно мукотрпно привређивање у туризму, али не оно у приватном већ у друштвеном сектору.

Треба зато, јавно и гласно, рећи: потребни су нам активни и одговорни делегати који ће повјерене задатке са вјесно извршавати. Не могу се и не смју понашајти као туристи који одлазе и остају тамо где им је љепше и јевније.

Д. Н.

ГРАД НА ПЛАЖИ

Сви су изгледи да ће ово годишња туристичка се зона у основној организацији „Хотели Бечићка плаја“ бити богатија него икада раније. Разлог овоме је не само добра посјета, већ, прије свега, што се у овом колективу велика пажња покљива оплемењавају туристи чке понуде.

— Прошla су времена — каже нам директор др Ратко Вукчевић — када се туриста задовољавао само сунцем и морем. Данас он тражи много више: могућности за бањење разним спортивима — ради рекреације и разноврстан културно-забавни живот — ради разоноде. Ми слим да смо то постигли. Најбољи показател је дневни промет ванпансиона који је први пут достигао цифру од 400 хиљада нових динара дневно. Током санације која је ову основну организацију стајала 60 милијарди старих динара, или 25 милиона по кревету, водило се рачуна да се узгряд створе што бољи услови за ванпансионашки промет. Веома је важно и то што је из хотелског комплекса, као и његове ближе околине, потпуно искључен приватни сектор, који је протеклих година односно добар дио дохотка. Још нешто: у овом хотелском комплексу, где се госту пружа све, ције не су ниже и за 20% него у неким другим објектима, који далеко мање нуде. Ово је још један од разлога што Бечићи предњаче по попуњено сти капацитета. Зато цијена треба посветити већу пажњу.

ЗАOKРУЖЕНА ТУРИСТАЧКА КОНУДА

Уз велику предусретљивост друга Момира Бенића, шефа техничке службе, који је добрим дијелом заслужан за ентеријерски изглед и дотјераност објекта за ванпансионашку потрошњу, на лицу места смо се увјерили да су хотели на Бечићкој плаји забиља постали прави хотелски град.

Покушајемо да донекле представимо живот и могућности на Бечићкој плаји уз ограду да ће све то бити недовољно, јер све то треба доживјети. Увјерили смо се да су они који овде проводе одмор веома задовољни, а то је и најважније. Јер задовољан гост доводи два госта.

У приземљу „Медитерана“ с пуно смисла за лијепо, отворен је на Дан борца ресторант на националном стилу. Његов ентеријер красе народне ношње, а сав инвентар је у црногорском стилу. Ту је и камин где се наочиглед гостију пеће месо испод сача. Ресторан је отворен преко цијelog дана, а пун је до посљедњег мјesta у вечерњим часовима, када у оближњем бару свира музика. Дијректор Владимир Дапчевић каже да би промет у „Медитерану“, као и у ресторану „Златибор“, који ради у саставу ове хотелске јединице, био далеко већи да је у хотелу било више гостију. Ситуација се у јулу поправила и надају се да ће тако бити и наредних мјесеци. Дневни промет у оба ова ресторана креће се између 60 и 70 хиљада динара.

ИЗЈАВЕ ГОСТИЈУ: СТВОРЕНI УСЛОВИ ЗА ПРАВИ ОДМОР

У пријатном амбијенту „Медитерана“ затекли смо фамилију Лионел која је дошла посредством „Југотурса“. Господин Кодрон је пензионер и, како нам рече, за Бечиће је чуо преко једне француске агенције. Већ је боравио у Југославији. Прије двије године намјеравао је да проведе одмор у Херцег-Новом, али га је у томе омео земљотрес, па је љетовао у Тучепима на Макарској ривијери и био веома задовољан. Ове године дошао је на Црногорско приморје, јер га је интересовало како изгледа овај крај послије земљотresa. Изненадио је колико је урађено за тако кратко вријеме. Посљедице априлске катастрофе, такорећи, се и не виде. — Хотелски комплекс је беспрекорно уређен, а, такође, хотел. Сервис у њему је добар. Јути га мало што се послије обједа тањири брзо скупљају, па гост има осећај да мора одмах да напусти ресторан. — Још нешто: ваша кухиња није бoga та воћем и поврћем. Стиче се утисак да вам је пијаца сиромашна. У Тучепима је храна боље одговарала нашем укусу, јер је било више воћа и поврћа. — Чуле су се још неке примједбе од ових љубазних гостију: у Францу скројмо мало познати. Поред тога, гост који дође у овај комплекс нема предста-

ву шта он нуди. — Ево, на примјер, овај лијепи ресторант смо сасвим случајно открили. Заиста је чудно што се у собама не ставе проспекти или лист папира на коме пише шта све постоји у хотелском комплексу. То би имало обостране користи — за вас и за госте.

— Иначе, очарани смо ље потом овог крајолика. Топлица сунца, плажа од финог златастог пјешческа, затим море, стално присутно и угодно, заиста пријају.

Питамо да ли ће и идуће године доћи код нас? — Намјеравамо да пођемо у Пореч, јер желимо да упознајмо цијelu вашу обалу. Али, свакако, препоручићемо нашим пријатељима Бечиће, где су услови за одмор сасвим задовољавајући.

За другим столом затекли смо групу Швајцараца који су преко агенције „Инхолц“ дошли из једног мањег мјesta близу Луцерна. И њихове изјаве биле су похвалне за хотел, сервис и уређеност цијelog комплекса. Храна одговара њиховом укусу.

НУДИ СЕ СВЕ ШТО ГОСТ ЗАЖЕЛИ

Из хотела „Медитеран“ упутили смо се према „Сплен диду“. Уређеним стазама које пролазе кроз лијепо одјеване алеје и зеленило стижемо до два тенис игралишта у непосредној близини хотела. На њима је било доста играча, аколо је чекало још неколико парова, што је био доказ да би их требало бити и више.

Скора на самој плаји налазе се два лијепа објекта за ванпансионашку потрошњу — рибљи „Делфин“ и „Жубор“ у коме се нуде хладна безалкохолна пита, сладолед и колачи.

Наспрам „Монтенегра“, скоро на самој плаји, налази се ресторант „Фонтане“, који је један од најпосјећенијих објеката. У хладовини хотелског парка многи гости су се одмарали и расхлађивали питањем. Неки су се на гуменим душечима и лигешту лима одмарали на зеленој трави. Ту је и фонтана, по којој је објекат добио име.

— Штета, што капацитет „Фонтане“ није већи — каже нам шеф Ђубо Браић — који је уједно и шеф оближњег експрес-ресторана. — Немамо плана — каже нам он — колико треба да остваримо за ову сезону у овом објекту — али смо сигури да ћemo направити промет од милијаду и по, што је четвртина ванпансиона у овој организацији удржаног рада. За два дана овај ресторант остварио је 12 милиона динара промета. Треба истаћи да је „Фонтане“ направљена сопственим snagама радника хотела „Монтенегро“. То је најбољи доказ да се с малим средствима може пуно постиći.

У експрес-ресторану, који се налази у хотелу „Монтенегро“ с његове јужне стране, највише се храни такозвани пролазни гости и они који су ботом и недјељом дођу на купање из околних мјеста. Овдје се нуде кувана јела по врло повољним цијенама од 35 до 80, а глечење се може добити за 100 динара. — Овим смо постигли да се већи на пролазних гостију храни код нас. „Викендаци“ више не носе храну са собом и тако се отпцима и папирима не загађује околина и плаја, а опет се пристојно може зарадити.

ЗАВАДА ЗА МЛАДЕ

У приземљу „Монтенегра“, на мјесту где је био неискоришћен простор, налази се диско-клуб који пружа разоноду свима који желе да играју до касно у ноћ. Како смо обавијешти, посјета овом објекту је врло велика, тако да он остварује промет од преко два и по милиона динара дневно. Ради од пола девет до два послиje поноћи, а на таквом је мјесту да не омета мир гостима у вечерњим сатима.

Са сјеверне стране „Монтенегра“, налази се слastičarница с великим избором најразноврснијих слаткиша. Управо смо затекли главног мајстора Радована Јошића како у витрине ставља свеже колаче. — Правим и до 1.500 разних колача дневно — и до 30 врста. Овдје радиј са супругом Грозданом и

помоћницом Бранком Калађурђевићем. Снабдијевамо колачима слastičarницу и објекте за ванпансионашку потрошњу. Овдје се, поред колача, нуде четири врсте кафе, сладоледи и разна безалкохолна пита. Правимо и торте по народбини гостију.

На деветом спрату „Меркура“ налази се бар у коме гост може да добије све врсте пита, као и хладна предјела. Овдје свира музика за плас до три сата послиje поноћи.

НАЈАТРАКТИВНИЈА ЈЕ „ТАВЕРНА“

„Таверна“ је специјализовани ресторант који је прорадио ове сезоне у хотелу „Бељви“. Овај објекат је један од најатрактивнијих и најпосјећенијих у читавом хотелском комплексу. Пружа услугу у вечерњим сатима на један специфичан начин. Све се ради пред гостима, тако да и они учествују у спремању јела, што представља посебан доживљај. Нуде се специјалитети с роштиља и риба која је најтраженија. Остварује дневно око пет милиона динара промета. Дијректор „Бељвија“ Ђубо Зец каže да је у овом ресторану за послиено 15 лица. Уз музику и староградске пјесме, атмосфера у овом ресторану је заиста јединствена. Ако се ово мјесто дода да и цијене нису пре високе, онда је разумљиво за што је „Таверна“ увијек пуната.

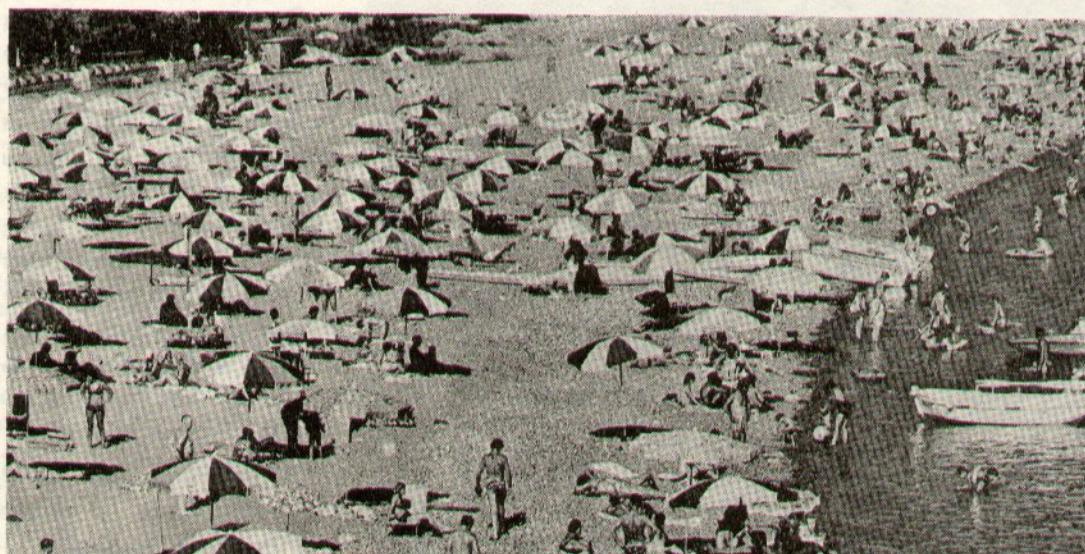
Хотелски комплекс на Бечићкој плаји нуди и разноврсне могућности за спортску активност на копну и мору. Поред три тенис игралишта, ту су и мини-гolf, терени за кошарку, одбојку, рулет и мали ногомет. На плаји има безбрз глисер, барки, сандолина, сунцобрана и лежаљки.

У комплексу ради продавница најужужнијих потреба широке потрошње, затим амбуланта и више фризерских салона. Једном ријечју, хотели на Бечићкој плаји су прави туристички град.

— Разумије се — истиче др Ратко Вукчевић — некајemo стати на овоме. Свака наредна година значије за нас још много нових ресторана, спортских терена и пловила за разоноду на води. Ово је само почетак, минимум који се госту мора понудити.

Сигурно је да је ООУР „Хотели Бечићка плаја“ запловила правим током, јер су њени радници схватили да туризам не чине само хотели, море, сунце и лијепа плаја...

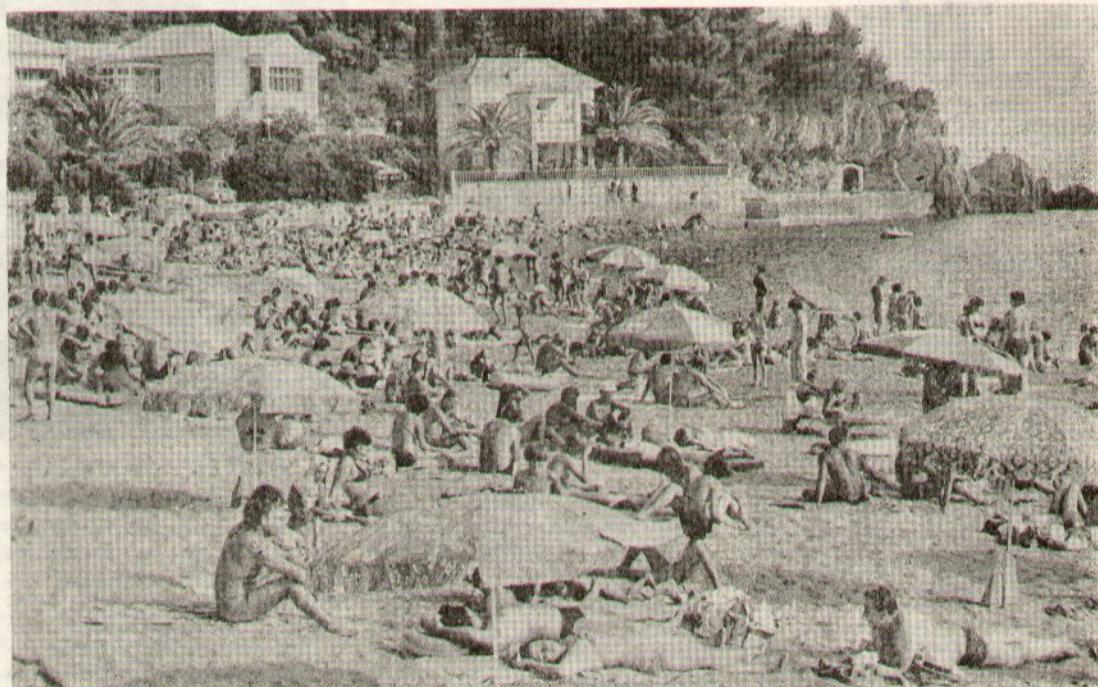
Надежда Митровић

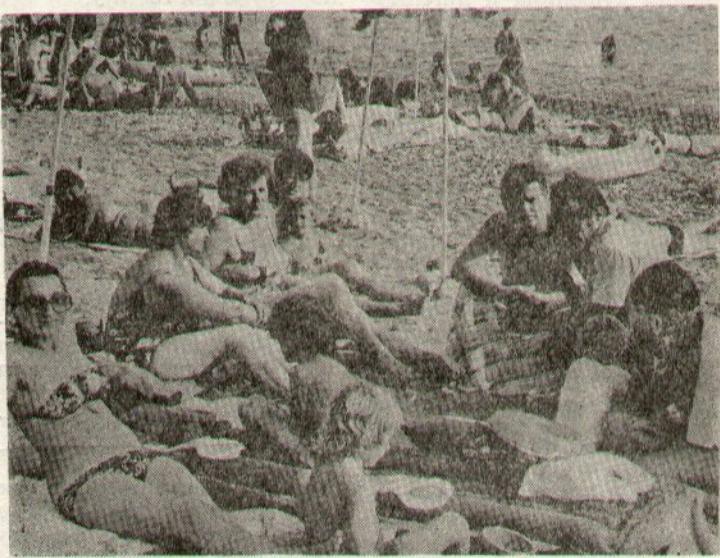
Детаљ са најљепше плаје на Средоземљу

Пером и камером Петровачком ривијером

У штицу смо туристичке сезоне и, као што је то уобијајено, жељели смо да дамо њену карактеристику — каква је овогодишња посјета, ко су и одакле наши гости, како се одмарaju, јесу ли задовољни смјештајем, спадбјевеношћу, услугом... Тим поводом почели смо напуштујући, да тако назовемо, блиц-анкету од најјужније тачке наше ривијере — плаже Буљарица. Но, на самом старту, скватили смо да је у овом тренутку врло незахвално давати било какве процјене о броју гостију или упоређења с прошлогодишњом сезоном. Јер, ни на једној, рецепцији дуж обале, па ни у Туристичком савезу општине, нисмо могли добити тачне податке о броју гостију средином јула. Прогноза овогодишње сезоне, према томе, могла би се заснивати само на процјени одока — колико је попуњена ова или она плажа, докле се простиру шатори у овом или оном кампу, колико заузимају простора пријавно-одјавни картони у шкафовима на рецепцијама туристичких бироа, а колико је још празних... Дакле, врло несигурни подаци за прогнозирања и упоређивања.

На петровачкој плажи: Још половина гостију није стигло

— Лијепо је у Петровцу... Чистоћа беспрекорна

Тринаестог јула, на дан устанка, око четири сата по-подне пространа буљаричка плажа изгледала нам је заиста крцата. Но, рекоше да је то празнички дан и да је највећи број купача — излетника из Титограда и других мјеста из унутрашњости. Да би проверили своје утиске, започели смо разговор с гостима ауто-кампа на плажи Буљарица, с купачима на плажама у Буљарици и Петровцу, радницима на шалтерима рецепција и мјештанима.

Наш први саговорник био је Вожидар Миљковић из Лебана код Лесковца:

— Већ осма година са супругом и дјецима љетујем у ауто-кампу у Буљарци. То доволно говори да ми се овдје свиђа: чисто море, лијепа природа, тишина... Нема хладовине, али море је надохват руке. Није ни скупо — дводесет хиљада дневно за све. Исхрану организујемо у сопственој режији. Ту је и са мопослуга, а зелена пијаца почиње од плаже, па завршава на магистралама.

Никола Перовић, радник на рецепцији ауто-кампа:

— Сада у кампу имамо 211 шатора, а око 400 ноћења. Прошле године у овом периоду сезоне остваривали смо скоро дупло више ноћења. Надамо се да ће се стање по правити, јер сваки час пристижу нови гости.

вачког поднебља — топло море, врело сунце и најфинији пјесак.

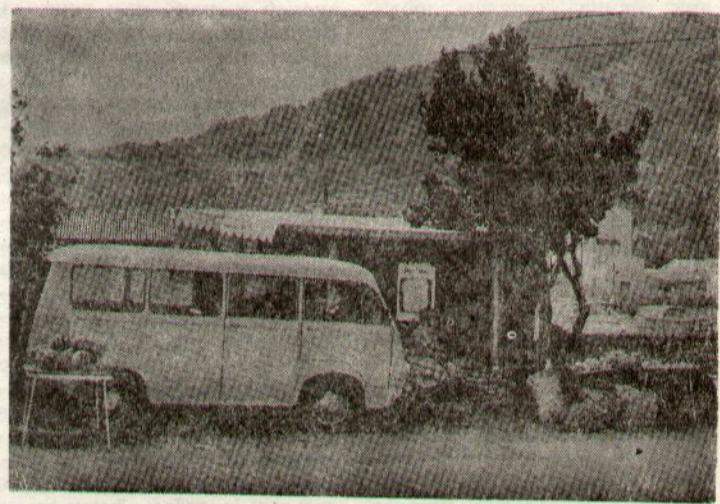
— Лијепо је у Петровцу — каже нам — мада је прије земљотреса било још љепше. Смјештени смо као у каквом замку. Имамо прекрасну собу. Није ни скупо. Домаћини су љубазни. Чистоћа је беспрекорна...

Драгољуб Вукчевић са супругом живи и ради у Београду. Дошао је у посјету својима у Титоград и искористио викенд на петровачкој плажи:

— Џакон свега онога што је овде било послије земљотреса ове године сам пријатно изненађен. Говорим вам ово као љубимац Петровца и човјек кога радује сваки напредак. Није много прошло од земљотреса, а овде су много ствари отклоњене. Има још трајња, али то је оно што захтијева дуже вријеме и велика средства. Заиста сам пријатно изненађен, а, вјерујем, и многи други који су прошле године овде боравили. И спадбјевеност мјеста је добра. Видим да је и услуга на нивоу, као и љубазност домаћина такође...

Док смо разговарали с Вукчевићем, испред рецепције турист-бираа направио се ред новопридошлих гостију који су дошли да се пријаве. Обратили смо се Радмилију Је-

динару. Речено нам је да воду можемо користити неограничено, а за струју да ћemo се договорити. Надамо се да ће бити проблема. Уостalom, видјећемо.

Пијаца је од мора до магистрале

летијевић и њеном супругу Драгутину, који су стигли из Сарајева.

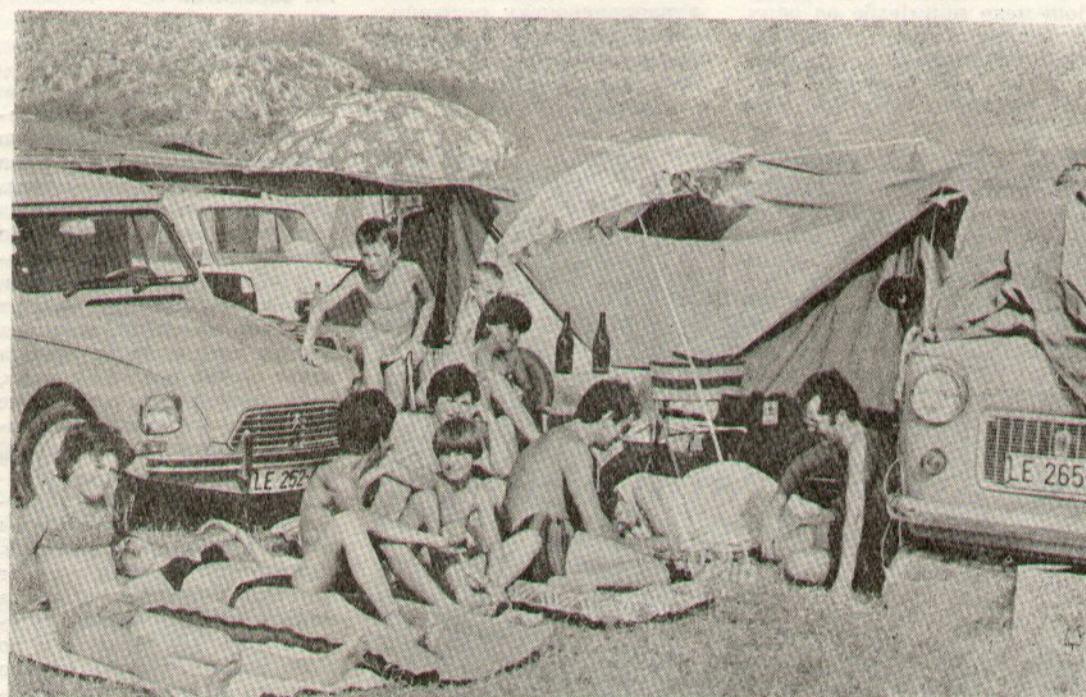
— Тако смо се смјестили — рекли су нам. — Соба је пријатна. Цијена по лежају 150

Вјера Вујовић, рецепционер:

— Посљедњих 4—5 дана и мали смо нагли прилив гостију. Око 1800 кревета у до мајују радиности (толико је пријављено) већ је попуњено. Мислим да ове године не ма много непријављених гостију, јер је контрола појачана.

Ових дана нови гости стално пристижу и све је мање слободних мјеста и у камповима и у приватном смјештају, док се у хотелима већ тешко може наћи слободна соба. Ипак, међу туристичко-угоститељским посленицима преовладава мишљење да ће ова сезона по броју ноћења бити значајно слабија од прошлогодишње с обзиром да је такозвана „најезда“ туриста ка сно почела.

Текст: В. Стапишић
Снимци: М. Тодоровић

Има их који већ осму годину кампују у Буљарци

ГОСТИ ГОВОРЕ ЗА ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

Услуга и добра чистоћа не задовољавају

Разговарали смо с гостима који у нашем граду проводе дане одмора. Питали смо их како су задовољни услугама, чистоћом и културно-забавним животом.

Предраг Јанковић, са супругом Мирјаном и синовима Бобаном и Небојшом, стигао је из Велике Плане у насеље Подкошљун.

Смјештајем смо задовољни. Хранимо се у ресторану који се налази у насељу и немамо примједби. Тико је, за разлику од других дјелова Будве, где бучна музика ремети миран сан гостију. Примједбе бисмо упутили на чистоћу и одржавање плажа, које су доста неуређене.

Љекара из Лебана Ивицу Илића, са супругом Радмилом и сином Дејаном затекли смо у вилама „Авале“, у трокреветној соби.

— Одушељен сам — каже Ивица. — Свуда око нас је доста зеленила, соба је лијепа, а храна добра. Не могу рећи ко је предсуретљивији — радник на рецепцији или конобар у ресторану „Сунце“. Лани сам био у Грчкој и могу рећи да је овде много љубице и пријатније.

У хотелу „Београд“ у Бечичима срели смо Јожу Баха, који се ту одмарала са супругом Мајом. Он је машински инжењер у љубљанској

„Аутомонтажи“ и први пут је у Будви.

— Једине замјерке имамо на смјештај. Дали су нам собу која је очигледно намијењена персоналу, јер, судећи по намјештају и осталом, она не одговара објекту „Б“ категорије. Све друго је у реду.

— У Будви сам већ дуже времена и највише времена проводим у „Монтенегру“, „Белвију“, „Спландиду“ и „Меркуру“. Могу рећи да је услуга изванредна. На тераси, у ресторану и баровима конобари и бармени су на висини задатка. Међутим, смећа има на сваком кораку, паркови су запуштени, прашина се диже као да се нала зимо у Војводини — забиљежили смо ријечи Томислава Пантића, грађевинског радника из Тополе, који одмарала у Бечићима.

Данојла Пешић, службеница из Крагујевца одмарала се у Будви:

— Овдје сам већ недјељу дана и нисам задовољна културно-забавним програмима. Недавно је почело приказивање филмова у новоотвореном Дому културе и то је, чини се, све. Има, пардон, бучне музике која допира са свих страна. Она је бесплатна и од ње се не може заспасти.

С. Грегорић

Касне радови на „Авали“ и у Перазића Долу

Грађевинари се у нашој комуни не држе договорених рокова, што ће имати негативне посљедице по туристичку привреду овог региона. Хотел „Ас“ у Перазића Долу, који је требао да буде отворен средином јуна и чији су капацитети уговорени на иностраном туристичком тржишту, отвориће своје капије тек најесен. Касни и изградња хотела „Авала“.

Ово је констатовано на састанку представника ХТО „Монтенегротурист“ и скупштина општине Будве и Улциња и грађевинских радних организација „Комграп“, „Хидроградња“ и „Монтажа“. Речено је да се касни на свим објектима за које је „Монтенегротурист“ издвојио двије милијарде и осам стотина милиона динара. Грађевинари нису организовани како треба, па, ујесто како је договорено — у три, раде свега у једној смјени. На градилишту хотелског комплекса „Авала“ понекад и ма свега пет-шест радника! Посебна је прича хотел „Ас“ који, ето, ни овог ље-јата након дванаест година

градње, неће примити госте, иако је још прије почетка сезоне ушао у туристичке проспекте, па су његови капацитети уговорени на иностраном тржишту.

Шта све ово значи за туристичку привреду најбоље је истакао Миодраг Мировић, генерални директор „Монтенегротуриста“, рекавши да ће кашњења проузроковати поскупање радова и губитак тешко стече ног угледа у туристичкој смијети. „Монтенегротурист“ ће због тога што „Ас“ није прорадио на вријеме морати да плати иностраним агенцијама приликом суму на име обештећења.

Иако су представници грађевинских предузећа у казали на неке објективне околности, општи је утисак да се касни углавном због субјективних слабости: рад није организован како треба, на градилиштима нема довољно радне снаге, нити механизације, и то у вриједе када је дан најдужи.

С. Г.

АКЦЕНТИ

Нереално планирање

На недавно одржаној сједници Скупштине општине делегати су, између остalog, разматрали годишњи план развоја. Иако је он делегатима дат на увид и разматрање с приличним закашњењем, њихову пажњу је привукao као посебно важан документ, првенствено јер се ради о првој години остваривања поставки средњочорног плана развоја.

Одмах да кажемо, план је усвојен, као и то да су на његове поставке изречене бројне примједбе. Упућен је, значи, на дораду и, бар би тако требало да буде, делегати ће о њему поново водити расправу.

Обавеза нам је да овдје учимо једну напомену. О важности планирања на нивоу друштвено-политичке заједнице у удруженом раду расправљано је и на сједници Општинске конференције Савеза комуниста. Прихваћени су ставови и донијети закључци с тим у вези и, што је нормално, очекивало се да ће доћи до одређених промјена у попнашању одговорних субјеката о тако важној друштвеној обавези.

Нажалост, до тога није дошло. Поново се, како је наглашено, ради на ствари начин, значи не почитују се и не примјењују оцјене и ставови Савеза комуниста о тако виталним питањима и проблемима живота и рада. Ријеч је, наравно, о опортунизму у раду као неприхватљиво појави у извршавању задатака прихваћених у поступку демократског централизма.

Опет, што је, како изгледа, постала пракса, именовани они који и даље иду у раскорак са оним што треба да постане заједничко правило у попнашању! Ево и конкретних примјера. У плану се, између остalog, каже да ће ове године бити завршен средњочорнолски центар у Будви и још три стамбене зграде. Делегати и, прије свега, састављачима тог толико важног документа требало је још поодавно да буде јасно да се баш ти објекти у овој години неће моћи изградити. Јер, не само да нису обезвиђена средства за њихову градњу, већ није обављено ни много других сличних „ситних“ послова.

Умјесно је упитати: коме су све таква попнашања потребна и, посебно, до кље ћемо их подносити? Јер, док, с једне стране, усвајамо политичке јасне ставове о попнашањима у раду и активностима, с друге стране појединци нам их рејете незнанјем и неодговорношћу.

На овај проблем је на сједници Скупштине општине једино указао секретар Комитета Општинске конференције Савеза комуниста Жарко Миковић. Питамо: да ли ће то његово иступање и ова наша биљешка о тако важном проблему у животу наше средине бити доволни да се измијени старо и неприхватљиво попнашање наших планера? Сматрамо да неће и циљ нам је да скренемо пажњу и других друштвених субјеката на тако важно питање нашег данас и сјутра.

Д. Н

Бригада „Вукица Митровић — Шуња“ учествоваће на акцији „Сарајево 81“

Слиједећи опредјељење чланства да сваке године учествују на акцији у другој републици, Омладинска радна бригада „Вукица Митровић-Шуња“ одлази 1. августа на савезну омладинску радну акцију „Сарајево 81“. Педесет младића и дјевојака из наше општине, заједно са још осам стотина из свих крајева наше земље (укупно 17 бригада у једној смјени), радиће на припреми, уређењу терена и изградњи објеката за Зимске олимпијске игре у Сарајеву.

На досадашњим савезним омладинским радним акцијама („Посочје 78“, „Браћество-јединство 79“ и „Крагујевац 80“) бригада је постизала изванредне резултате и освојила бројна признања: три плаштете „Вељко Влаховић“, плаштету „Будо Томовић“, сва признања акција, максималан број ударничких значака и похвала, као и највеће општинско признање — Ноћембарску награду. По резултатима и признањима ОРВ „Вукица Митровић-Шуња“ је најуспјешнија општинска омладинска радна бригада у Црној Гори и међу најбољима у земљи.

Међутим, упркос економског и политичког власнитвог значаја добровољног омладииског рада и изузетним резултатима наших акцијаша, Општинска конференција ССО често најлази на неразумјевање пословодних, самоуправних и друштвено-политичких структура у организацијама удруженог рада које

Они су освојили трећу плаштету „Вељко Влаховић“ на СОРА „Крагујевац 80“

нерадо и тешка срца ослобађају радних обавеза своје раднице ради учешћа у савезним омладинским акцијама. То је посебно изражено када су у питању радници запосле ни на одређено вријеме. Постоји још једна прича о томе да се бригада окупља и организује у посљедњи час, па се сваке године поставља питање да ли ће уопште отићи на акцију.

У најтежем периоду отклањања посљедица катастрофалног земљотреса у нашој општини и на читавом Црногорском приморју, млади бригадисти из свих крајева наше земље дали су значајан и драгоцен допринос, па нам је добро познато какве су жеље, опредјељења и могућности младих у изград

њи наше самоуправне социјалистичке заједнице. Зато је и посебна обавеза омладине наше општине да што више допринесе изградњи свих крајева наше земље збраније заједнице.

Надамо се да ће Општинска конференција ССО највиши разумијевање основних организација удруженог рада и опремити бригаду која ће оправдати углед стечен на претходним акцијама, па да нашим будућим бригадистима пожелимо пуно успјеха на савезној омладинској радиој акцији „Сарајево 81“.

В. М. С.

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА

У КУЋИШТИМА КОД ЦЕТИЊА

На Дан устанка црногорског народа почело је снимање филма о 13-јулском устанку

У Кућишиштима крај Цетиња, где су ћеклићки герилци 13. јула 1941. године разоружали италијанску посаду од осам карабињера, која је била смештена у школи на Миков-дријену, овог 13. јула било је изузетно живо. Зујала су камере, падале команде редитеља, понављање сцене... Тачно на дан када је црногорски народ прије четири деценије пошао у своју велику битку за слободу, Кућишиштима су се окупили — „борци“. Не они који су преживјели ту битку, него глумци који су овде, заједно с великом филмском екипом, почели снимање до сада највећег филмског пројекта у нашој Републици. Почела је прича о врелом устаничком љету 1941. која ће потом бити снимана и у осталим крајевима Црне Горе.

Припреме за снимање филма и телевизијске серије о тринаестојулском устанку, пројекта кога заједнички реализују „Зета-филм“ и Телевизија Титоград, трају већ више од три године. Обављено је много разговора и договора, одржано безбрзјо састанака, утрошено много часова на сценарију за цјеловечерњи играни филм и пет епизода телевизијске серије. Филм и серија биће фреска догађаја јулских дана прије четири деценије, када је црногорски народ, одлучно и масовно, устао против италијанског окупатора, против фашизма и освајања, када је,

уједно, почeo своју народну револуцију која је свима најдонајела срећан живот у новој домовини.

Најтеже је било обликовасти филмску причу у чијем ће центру бити устанак у Црној Гори. Сачињена је прва верзија сценарија — радили су је Ратко Ђурковић, Пунеша Перовић, Вукашин Мићуновић, Радомир Шарановић и Мило Ђукановић — која је претпријела више измјена и допуна. На адаптацији текста потом су радили познати књижевници Борислав Пекић и Мирко Ковач, тако да је, након много труда, „из више глава“ настала коначна верзија сценарија по којој је почело снимање.

Дилема је било напретек. Ипак, како је рад одмица, група аутора је долазила све више до заједничког става. Највише је било расправа око тога да ли да филм и серија буду документарно вјерни, да се кадрови снимају углавном где су пукле и праве устаничке пушке, да буде подоста масовних сцена или да они, пак, представљају уметничка дјела у којима се неће строго водити рачуна о историјској вјерodостојности, већ ће кроз појединце, њихову унутрашњу борбу и драматику изразити сви бунт и пркос народа Црне Горе тог јула прије четрдесет година.

И као што то обично бива када између двије могућности, је било напретек. Ипак, како је рад одмица, група аутора је долазила све више до заједничког става. Највише је било расправа око тога да ли да филм и серија буду документарно вјерни, да се кадрови снимају углавном где су пукле и праве устаничке пушке, да буде подоста масовних сцена или да они, пак, представљају уметничка дјела у којима се неће строго водити рачуна о историјској вјерodостојности, већ ће кроз појединце, њихову унутрашњу борбу и драматику изразити сви бунт и пркос народа Црне Горе тог јула прије четрдесет година.

И као што то обично бива када између двије могућности, је било напретек. Ипак, како је рад одмица, група аутора је долазила све више до заједничког става. Највише је било расправа око тога да ли да филм и серија буду документарно вјерни, да се кадрови снимају углавном где су пукле и праве устаничке пушке, да буде подоста масовних сцена или да они, пак, представљају уметничка дјела у којима се неће строго водити рачуна о историјској вјерodостојности, већ ће кроз појединце, њихову унутрашњу борбу и драматику изразити сви бунт и пркос народа Црне Горе тог јула прије четрдесет година.

И као што то обично бива када између двије могућности, је било напретек. Ипак, како је рад одмица, група аутора је долазила све више до заједничког става. Највише је било расправа око тога да ли да филм и серија буду документарно вјерни, да се кадрови снимају углавном где су пукле и праве устаничке пушке, да буде подоста масовних сцена или да они, пак, представљају уметничка дјела у којима се неће строго водити рачуна о историјској вјерodостојности, већ ће кроз појединце, њихову унутрашњу борбу и драматику изразити сви бунт и пркос народа Црне Горе тог јула прије четрдесет година.

И као што то обично бива када између двије могућности, је било напретек. Ипак, како је рад одмица, група аутора је долазила све више до заједничког става. Највише је било расправа око тога да ли да филм и серија буду документарно вјерни, да се кадрови снимају углавном где су пукле и праве устаничке пушке, да буде подоста масовних сцена или да они, пак, представљају уметничка дјела у којима се неће строго водити рачуна о историјској вјерodостојности, већ ће кроз појединце, њихову унутрашњу борбу и драматику изразити сви бунт и пркос народа Црне Горе тог јула прије четрдесет година.

Сти треба изабрати једну, најен је компромис. Прихваћено је такозвано средње рješenje. Фilm ће бити умјетнички (и серија такођe), али ће садржати у себи све важније историјске чињенице.

— Веома је тешко било писати сценарио посебно за филм, а посебно за телевизијску серију — чули смо од аутора овог пројекта који су првих дана јула, припремавши се за почетак снимања, боравили у Будви. — Film је заокружена цјелина, а ту причу која траје око два сата требало је разбити у пет прича за телевизијске гледаоце. Требало је, наиме, наћи пет епизода које ће представљати заокружене драмске цјелине, пет цјелина које ће приказати јулски устанак. Било је напорно и тешко...

Доста посла, може се рећи и проблема, било је када је рађена књига снимања. Било је, наиме, битно разлучити да ли правити „типолошку књигу снимања“ (главном се то ради када се прави један филм и серија на исту тему од десет или више наставака) или „паралелну књигу снимања“, која подразумијева истовремено компоновање и филма и серије. Маркирају се, у ствари, заједнички кадрови и главне епизоде, а потом се снима одвојено. На овај начин штеди се материјал и максимално поштује драматургију коју тражи теорија, а посао се, у неку руку, олакшава.

— Од почетка је било много посла. О детаљима не треба говорити, али сама чињеница да припреме за овај пројекат толико трају и да је почетак снимања одлаган више пута говори о томе како се радило. Уважавана су сва мишљења и сугестије које су биле од користи сценариста, редитељима и другим сарадницима на реализацији филма и серије. Када се зна

да црногорски народ, као и остали наши народи и народности, од овог филма очекују много, онда је јасно да је морало бити доста скита, длема и размјена мишљења. Но, тај посао, коначно је обављен, снимање је почело и на ша је жеља да се оно током овог лета и јесени одвија као је и замишљено — без застоја. Наравно, то подразумијева да се ради најбоље што се може, па су антажовани врсни стручњаци који су се толико пута огледали на филму и телевизији. Баш због тог њиховог великог искуштва, марљивости и озбиљности у послу очекујемо добар филм и серију... Прецизно не можемо рећи када ће читав посао бити завршен, али рачунају да би филм могао бити готов до краја ове године. Када ће бити његова премијера и када ће се серија појавити на малим екранима моби ћемо да саопштимо тек када будемо видјели како посао напредује и има ли или нема сметњи да се ради онако како је замишљено, као заложи с нам у „Зета-филму“.

Колико је то велики и озбиљан пројекат говоре и подаци о његовом финансирању. Филм и серија су брига шире заједнице, па су сред-

ства обезбиђењена друштвеним договором кога је потпишало више органа, институција и организација. Конструкција финансирања затворена је на 75,5 милиона динара, али у току рада може доћи до прекрачења овог износа, с обзиром на све већи тренд инфлације.

Да кажемо нешто о екипама која ради на филму и телевизијској серији. Режија је повјерена Радомиру Шара новићу и Милу Ђукановићу, сценаристи су Ратко Ђурковић, Пуниша Перовић, Мирко Ковач, Вукашин Мићуновић, Борислав Пекић, Радомир Шарановић и Мило Ђукановић, директор филма је Никола Поповић. За камеру се налазе Томислав Пимтер и Предраг Поповић, сценографија је повјерена Вељку Деспотовићу, костимограф је Биљана Драговић, а монтажу и тон раде Олга Скригин и Марјан Меглич.

Редитељи ће у послу имати и неколико добрих сарадника, а главне улоге тумаче: Петар Божковић, Војо Брајовић, Петар Банићевић, Павле Вујићић, Радко Полич, Александар Берник, Љиљана Драгутиновић, Миха Балоч и други.

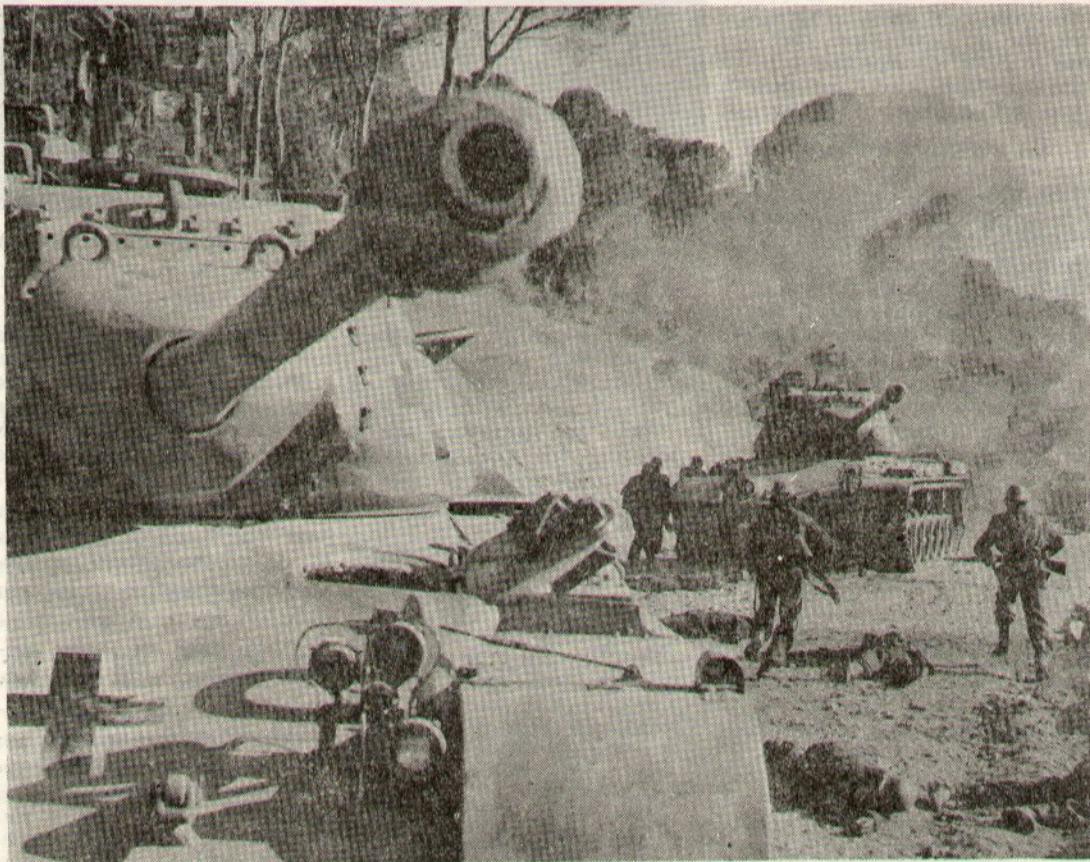
С. Г.

ИЗЛОЖБА РАДОВАНА ПЕЈОВИЋА — РИЈЕЧКОГ

Уочи Дана устанка црногорског народа, у изложбеним просторијама Галерије Свети Стефан, отворена је, у организацији Културног центра, изложба цртежа нашег суграђана, сликара Радована Пејовића-Ријечког.

Умјетник се, након више годиšње паузе, предста вио љубитељима ликовне умјетности с тридесетак цртежа урађених различитим техникама.

Изложба ће бити отворена мјесец дана.

Устали су, такође, гологруки, против непријатеља који је био поробио готово читаву Европу

МАЛА ШКОЛСКА ХРОНИКА

Преко 200 одличних ученика

Основну школу у Будви похађало је у школској 1980/81. години 892 ученика, распоређених у 26 одјељења. Наставни и ваннаставни рад одвијао се преко планова и програма рада, који су на почетку школске године утврђени годишњим планом школе. Поред редовне наставе, по клањања је знатна пажња организовању допунске и додатне наставе, као и слободним активностима ученика. Рад стручних и самоуправних организација, али и сарадњом ученика са учитељима, је такође, запажен.

Од 892 ученика без недовољних оцене било их је 779 или нешто више од 87%. Постигнути успјех изгледа овако: одличних је било 213, врлодобрих — 279, добрих 240, довољних — 47, преведених — 33, упућено на полагање поправног испита — 40, док 40 ученика понављају разред. Поклоњено је 213 ученицима, а један број је награђен.

У основној школи „Стјепан Митров Љубишић“ систематски се остварује програм рада слободних активности у оквиру Саве за пионира и пионирског одреда „Вукица Митровић“, који већ неколико година постижу запажене резултате. У овој школској години ученици су би

ли обухваћени у више од двадесетак секција и група — према њиховим склоностима и способностима. Рад свих секција одвија се углавном у „слободној суботи“.

*

У основној школи у Будви успјешно се користи дјечја штампа. Ученици примају преко хиљаду разних дјечјих листова и новина: „Титов пионир“, „Тик-так“, „Кеке“, „Мале новине“, „Дјеље новине“, „Зека“. У свим овим листовима ученици су сарађивали лите рарним и ликовним прилоцима, а та сарадња била је најплоднија у листу „Титов пионир“.

*

У будванској основној школи води се подједнако рачуна о свим ученицима. Они са слабим оценама обухваћени су допунским наставом, а бољи у додатној настави и секцијама слободних активности. Овом врстом рада било је обухваћено око седам стотина ученика. Очекује се да наредне школске године тај број буде већи.

Марко Тановић

ЗА МЛАДЕЋУ • О МЛАДИМА • МЛАДИ О СЕВИ

ИЗ РИЗНИЦЕ СВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Штефан Цвајг — грађанин свијета

Pођен у Бечу, у угледној јеврејској породици, Штефан Цвајг (1881—1942) доживио је први свјетски рат, слом аустро-угарске монархије, затим „аншлус“, прогонство и почетак другог свјетског рата.

„Свакога од нас, па и

најмањега, најнеизнатнијега, узбуркали су скоро не прекидно у његовој најистинијој егзистенцији вулкански потреси нашег европског тла... Као Аустријанац, као Јеврејин, као књижевник, као хуманист и пацифиста, увијек сам

Страхота догађаја

(ОДЛОМАК ИЗ „ЛУЧЕРАШЊЕГ СВИЈЕТА“)

3 ахваљујући примјерно организацији, остајало ми је много времена за гледање, и ја сам видио много. Видио сам, прије свега, ужасну биједу цивилног становништва, коме је у очима лебдјела, као сјенка, гроза недавних догађаја. Видио сам никад неслучену биједу Јевреја — становника гета, који су живјели по осморо и по дванаестори у приземним или подземним собама. И видио сам први пут „непријатеља“. Најдох у Тарнову на први транспорт заробљених руских војника. Они су сједјели на земљи, ограђени у једном великом четвороуглу, пушли су и брњали под стражом дверју или трију десетина старијих, мањом брататих тиролских домобрана, који су били исто тако похабни и запуштени као заробљеници, и личили врло мало на гиздаве, глатко обријане, беспрекорно униформисане војнике, какви су код нас код куће били насликани у илустрованим новинама. Али, то стражарење није имало ни најмање ратоборно или свирено обиљежје. На заробљеницима се није опажала никаква склоност да бјеже, а на аустријским домобранима никаква жеља да стражарење узму одвише озбиљно. Сједјели су заједно са заробљеницима, и баш то што се на својим језицима не могаху споразумијевати изванредно их је забављало. Изјмењивали су цигарете и осмјехе. Један домобран, Тиролац, управо је из своје врло старе и прљаве линије извадио фотографије своје жене и дјеце, па их је показивао „непријатељима“, који су их редом с дилењем разгледали, питајући прстима да ли је то дијете има три или четири године. Неодољиво ме обузимаше осјећање да ти примитивни, једноставни људи схватају рат много правилније од наших професора универзитета и пјесника: то јест као несрећу која их је задесила, а за коју нису ништа скривали, и да је управо сваки онај која је тај малер снашао нека врста сабрата. Ова спознаја пратила ме је утјешно на читавом путовању покрај разорених градова и њихових опљачканых радњи, чији дјелови намјештаја лежају на срцету улица као сломљени удови и ишчупана пријева. Добро обрађена польја су ми уливала наду да ће за неколико година сва разарања опет ишчезнути. Тада још, наравно, нисам могао просудити да ће истом брзином као трагови рата с лица земље и из памћења људи нестати и сјећање на његове грозоте.

Првих дана рата још нисам био сусретио њихове праве ужасе, њихов призор је потом превазишао и моја најгора страховања. Попут путничких возова скоро никако нису саобраћали, путовао бих час отвореним артиљеријским вагонима, сједећи на предњаку топа, час у неком од оних сточних вагона у којима људи, мртви уморни, у најгушћем смраду, спавају као набацани један на другог и један преко другог, док их воде на клањицу, већ и сами постају слични закланој стоци. Но најужаснији бјеху болнички возови којима сам морао да се користим два или три пута. Ах, колико су ми мало личили на оне сјајно освијетљене, бијеле, лијепо опране санитетске возове у којима су се почетком рата надвојвоткиње и отмене dame бечког друштва сликале као болничарке! То што сам ја, грозећи се, имао да видим, бјеху обични транспортни вагони, без правих прозора, само са узаном одушком, а изнутра освијетљени почјалим уљаницама. Примитивна носила стајају једна до других, и сва бјеху натоварена смртно блиједим људима, који су стењали и знојили се, кркљајући за ваздухом у густом смраду јодоформа. Болничарци су се више тетурали него ходали — толико су били преморени: никада није било ни трага од блиставе белине креветског рубља с фотографија. Прекривени ћебадима промоченим од крви, људи су лежали на слами или на тврдим носилима, а у сваком од ових вагона било је међу онима што стењу и умиру и по два или три мртвца.

стајао баш тамо где су се земљотреси испољавали најљуће...! — забиљежи ће пјесник, романсијер, приповједач, критичар, био граф, есејиста, путописац, велики свјетски путник и грађанин свијета — Штефан Цвајг, који је, говорећи о новим власпитним методама, наглашавао: „У школама треба да се предаје историја културе, а не историја ратова.“

Многобројна и разноврсна Цвајгова дјела преведена су на све свјетске језике. Мемоарско дјело „Луче рашњији свијет“; дванаест минијатура о најзначајнијим догађајима свјетске историје сабрано под називом „Звјездани часови човјечанства“; биографије Балзака, Дикенса, Толстоја, Достојевског, Ничеа и других, сабране у књизи „Градитељи свијета“; нове ле „Амок“, „Писмо непознате жене“, „Жарка тајна“, „Новеле о шаху“, „Сломље по срће“ и „Фантастична ноћ“, роман „Нестрпљиво срце“ и романсиране биографије Магелана, Фушеа и Марије Антонете имају и код нас велики број читалаца — нове генерације на лазе пут до Цвајгове изузетно хумане и искрене чистоти.

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ?

Капне кап воде на врелу металну плочу и започне одмах живу и „веселу“ игру. Мјесто да се расплине, што би човјек очекивао као нормално од једне водене капи, она стане да се окреће по усјијаној плочи, као каква мала балерина. Зашто?

Зато што дио воде, још прије него што водену пару, али не оде у атмосферу, него остане између плоче и капи. Кап воде, у ствари, по њој „игра“. Не по плочи.

Кад би неко имао тако изоштрен вид, могао би примијетити да између плоче и водене капи има празног простора.

Има ли још тако занимљивих ствари с водом и воденом паром?

Шта је то течни ваздух? И како то уопште: течни ваздух? Откуда ваздух у текућем стању? Бар то знамо: ваздух је гас.

Сваки се гас може претворити и у течно стање. Исто онако као што се водена пара претвара у воду. Питање је само на којој се то температури може учинити. С воденом паром је лако. Али с ваздухом је права мука. Потребне су машине за расхлађивање, па за високи притисак... и пуно таквих ствари, али се од њега може добити течност чија је температура готово двије стотине испод нуле! То је три-четири пута нижа температура него што је икада у природи забиљежена.

Кад човјек то чује, сав се следи. А тек кад је додирне?

Течни ваздух дејствује на кожу слично врелој води. Где падне, пликови излазе.

Ипак, кад отворите шаку, а неко вам на длан стави кап течног ваздуха, она почне да игра по њему, а ви то и не осјећате.

Како је то могуће?

Као и кад кап воде падне на усјијану металну плочу, тако и у овом случају течни ваздух почне да испарава. Између длане и капи течног ваздуха ствара се слој гасовитог ваздуха, на коме кап лебди. Длан уопште не додирује.

Али, покушајте само да затворите шаку. Да кап стегнете. Више је не бисте ни отворили.

Пронађи себе

У стихији која хара, која руши,
која кида и носи све људско из тебе
често се човјек нађе скршен,
али пронађи, пронађи себе —
рат је одавно завршен!

Пронађи себе уморну од рата,
од офанзива, борби које ломе
у новом јутру који се буди
послије тешке ноћи пуне море, коме,
послије пљеска експлозива и граната.

Пронађи себе заљубљену, снену,
у новом дуго жељеном трену,
у трену који се у рату често сања
у трену слободе, без јуриша, страдања и
одликовања.

Ти си још увијек млада.

Пронађи себе у скоро већ заборављеном свијету
где пуним плућима дишеш слобода,
где нема година битке, нити година хода
и где је свијет у чудном полету
и зрачи неким новим животом.

У стихији која хара, која руши
која кида и носи све људско из тебе
често се човјек нађе скршен,
али пронађи, пронађи себе —
рат је одавно свршен! Љиљана КЕНТЕРА

Дјеци борцима

Пупољци млади,
што се расцветали нисте,
већ спустили латице,
ви зелене травке,
што се у роси не окупате,
а нехатно вас згазише,
ви живите у нама, са нама,
подаристе радост младости:
где пролисте крв
сад цвјетају руже,
које никад не вену,
и увенuti неће,
њихова боја је црвена,
боја живота.

Татјан Илић, VII

Капљица — балерина

Капне кап воде на врелу металну плочу и започне одмах живу и „веселу“ игру. Мјесто да се расплине, што би човјек очекивао као нормално од једне водене капи, она стане да се окреће по усјијаној плочи, као каква мала балерина.

Зашто?

Зато што дио воде, још прије него што водену пару, али не оде у атмосферу, него остане између плоче и капи. Кап воде, у ствари, по њој „игра“. Не по плочи.

Кад би неко имао тако изоштрен вид, могао би примијетити да између плоче и водене капи има празног простора.

Има ли још тако занимљивих ствари с водом и воденом паром?

Шта је то течни ваздух? И како то уопште: течни ваздух? Откуда ваздух у текућем стању? Бар то знамо: ваздух је гас.

Сваки се гас може претворити и у течно стање. Исто онако као што се водена пара претвара у воду. Питање је само на којој се то температури може учинити. С воденом паром је лако. Али с ваздухом је права мука. Потребне су машине за расхлађивање, па за високи притисак... и пуно таквих ствари, али се од њега може добити течност чија је температура готово двије стотине испод нуле! То је три-четири пута нижа температура него што је икада у природи забиљежена.

Кад човјек то чује, сав се следи. А тек кад је додирне?

Течни ваздух дејствује на кожу слично врелој води. Где падне, пликови излазе.

Ипак, кад отворите шаку, а неко вам на длан стави кап течног ваздуха, она почне да игра по њему, а ви то и не осјећате.

Како је то могуће?

Као и кад кап воде падне на усјијану металну плочу, тако и у овом случају течни ваздух почне да испарава. Између длане и капи течног ваздуха ствара се слој гасовитог ваздуха, на коме кап лебди. Длан уопште не додирује.

Али, покушајте само да затворите шаку. Да кап стегнете. Више је не бисте ни отворили.

Пливање и ватерполо, под водне активности и други спортови на води добијају све више присталица. Након десетогодишње стагнације овог спорта, на пливалишту у Будви све више је дјечака, дјевојчица и одраслих.

„МОГРЕН“ СЕ ПОЈАЧАО

У паузи првенства новом друголигашу „Могрену“ приступили су Рашић и Радојевић из „Трпчче“, Башић из „ГОШК-југ“, Мугоша из „Искре“ — Бугојно и Новаковић из „Котора“.

— То су искуси фудбалиери који су више година наступали у друголигашким екипама. Уз стандардне првотимце, они не много значити за нашу екипу која први пут наступа у савезној лиги и чији је циљ да задржи друголигашки статус — рекли су нам у управи „Могрена“. Г.

— Импонизантан је број чланица нашег друштва, каже др Милош Марковић, потпредсједник друштва за спорте на води „Будва“. — Столинак пионира редовно и марљиво тренирају, а ту су и кадети, јуниори и сениори. Последи Херцег-Новог, овде се највише гаји пливачки спорт. Прошле године имали смо три републичка првака у пливану. Ватерполисти су чланови Друге савезне ватерполо лиге — групе југ.

У Будви настоје да створе што боље услове за рад пливачких и ватерполиста, па је у току изградња пливачког базена за који је из Фонда за обнову и ра-

ПЛИВАЧКИ СПОРТ ИМА СВЕ ВИШЕ ПРИСТАЛИЦА

Море све више привлачи младе

звој Црне Горе добијено 12 милиона динара.

— То неће бити доволно да се базен заврши, али на најбољем смо путу да пронамо и преостали дио представа — истиче Марковић. — Ватерполисти не се такмичити на базену бившег хотела „Интернационал“.

У друштву се ради тимски. На челу екипе од пет тренера је истакнути стручњак, професор Здравко Поповић. Пошто ће стручни штаб бити појачан, ове године треба очекивати нове редорде пливача и ронилаца, као и добре резултате ватерполиста.

— Прошле године су се наши ватерполисти борили за опстанак. Била је то прва година такмичења у друштву друголигаша, па је то у неку

руку било нормално. Ове године биће друкчије — борићемо се за висок пласман. Тим је консолидован — ту су врсни тренери, велика воља и жеља младића за доказивањем. Када буду створени бољи услови за рад, очекујемо и пласман ватерполиста у виши ранг такмичења. Град је пун талентованих младића и није нескромно очекивати тако нешто, рекао нам је на крају Милош Марковић.

С. Г.

ШАХ

Почеле припреме за Зонски турнир

На састанку у Бечићима, коме су присуствовали представници Медитеранске зоне ФИДЕ, Шаховског савеза Црне Горе, Туристичког савеза Будве и ООУР „Хотели Бечићка плажа“, договорено је да се мушки Зонски турнир XI медитеранске зоне ФИДЕ одржи у Бечићима од 4. до 31. октобра ове године. Играће се у хотелу „Монтенегро“, а наступиће 20 играча из Италије, Грчке, Португалије, Малте, Турске, Кипра, Египта и Албаније, а из наше земље — Ивановић, Велимирин, Џебало, Рајковић, Рука вина Ивков и Хулак.

У Туристичком савезу Будве, једном од организатора ове велике шаховске манифестије, истичу да ће се до јесени интензивно радити како би све било спремно за турнир. Два најбоље пласирана играча на овом турниру

стичу право наступа на међузонском турниру за првенство свијета који ће бити одржан идуће године.

Г.

СИМУЛТАНКА ГЛИГОРИЋА У МИЛОЧЕРУ

Познати југословенски велемајстор Светозар Глигорић одиграо је половином јула симултанку у хотелу „Маестрал“ са шахистима клубова „Милочер“ и „Будва“. Играо се на двадесет табли. Једину побједу забиљежио је др Митар Љубишић, а ремизирали су Зоран Филић, Александар Вујовић, Веселин Дабовић и Пере Петрићевић.

Г.

Кутак за разоноду

КАЗАЛИ СУ

ПО ВЈЕНЧАЊУ УДОВИЦЕ

МОРИС ДЕКОБРА: Има много жена које су удовице већ сјутрадан по вјенчању, јер су им умрли мужеви о којима су маштали.

БОНТЕМПЕЛИ: Човјек радије чини више од своје дужности него своју дужност.

ОСКАР УАЈЛД: Ја бирам пријатеље према њиховом изгледу, познанке према њиховом карактеру, а непријатеље према њиховој интелигенцији.

САША ГИТРИ: Јеуди су као брескве и крушке: постaju слатки мало прије него што почну да се кварте.

ТОМАС МАН: Постоји биљка која расте у свакој године у сваком поднебљу, па је свако залива како може. Чак познајем неке који је заливају шампаньем, бојом за косу, бензином, сузама, крвљу. То је биљка која не даје плод... Чини ми се да се зове сујета.

ЈЕДНО МОЖЕ ДА СЛУША

— Како подносиш тоју галаму? — пита пријатеља који има пуну кућу несташне деце.

— Није баш тако страшно. Кад се разгаламе, онда које највише нападају, толико разјапи вилице да надвиче све остale... А једно дијете, ваљда, могу да слушам.

НОВАЉИЈА

— Дошао стари гост у кафану и каже конобару:

— Дајте ми нешто безалкохолно.

— Хоћете ли кока-колу, лимунаду, швепс?

— Донесите шта сами изаберете! Ја сам за те ствари новаљија.

САВЈЕТ

— Шта је потребно да бих постала познати писац — односно како да по чијем да пишем? — упита једна дама Бернарда Шоа.

— Слева надесно — одговори он.

Комисија за рад и радне односе ХТО „Монтенегротурист“ ООУР „Јадран“ — трговина Будва, на основу одлуке Радничког савјета одржаног 3. јула 1981. године, расписује

ОГЛАС

за пријем радника на одређено и неодређено вријеме

1. Дипломирани правник за рад у сектору за опште и правне послове — један извршилац на неодређено вријеме.

2. Шеф бифеа за Тржни центар и бифе у Супермаркету у Бечићима на неодређено вријеме — два извршиоца.

3. Конобари на неодређено вријеме — два извршиоца и један извршилац на одређено вријеме.

4. Месари — шест извршилаца на неодређено вријеме.

5. Роштиљција — један извршилац на неодређено вријеме.

6. Квалификован радник у трговини — 13 извршилаца на неодређено вријеме и осам извршилаца на одређено вријеме.

УСЛОВИ:

1. Дипломирани правник са више од једне године радног искуства.

2. Стручна спрема висококвалифицираног радника угоститељске струке,

— стручна спрема квалификованог радника угоститељске струке са три године радног искуства,

3. Стручна спрема квалификованог радника угоститељске струке,

4. Стручна спрема квалификованог месара,

5. Роштиљција квалификован месар са завршеном или признатом квалификацијом за роштиљ,

— Квалификован угоститељски радник,

6. Стручна спрема квалификованог радника у трговини, — средње стручно образовање.

Захтјеве са потребном документацијом слати на адресу ООУР „Јадран“ — трговина Будва са назнаком: Комисији за рад и радне односе.

Неблаговремене и некомплетне захтјеве неће разматрати.

Оглас остаје отворен осам дана од дана објављивања.

ОГЛАС

Мијењам једнособни конфорни стан у Улици Карађорђева бр. 6 у Титограду за сличан или већу гарсонјеру у Будви.

За информације обратити се на телефон: 081-41-419.